

Je échte ouders, onbewust

Marleen (46)

"Ik heb altijd gezegd: ik ben niet op zoek naar een moeder, want die heb ik. Ik wil alleen weten waar ik vandaan kom, wie ik ben"

"Ik was nog maar zeven dagen oud toen ik te vondeling werd gelegd, in de inkomhal van kinderdagverblijf De Hummeltjes in Hasselt. Mijn moeder had een taxi genomen, rechtstreeks vanuit het ziekenhuis waar ik geboren ben. Ze heeft me op een stoel gelegd, is opnieuw in de taxi gestapt en vertrokken. De taxichauffeur heeft achteraf wroeging gekregen, omdat ze mét baby naar binnen was gegaan en een minuut later zonder baby was teruggekeerd, en heeft het verteld aan een tante van mij, die hij toevallig kende. Zo kon het verhaal later gereconstrueerd worden. De kans is groot dat ik het product ben van een onenightstand of een kortstondige affaire, zoals mijn moeder er wel meer had. Ze heeft in totaal minstens acht kinderen op de wereld gezet, waarvan het merendeel is opgevoed door familieleden of afgestaan ter adoptie. Twee dochters heeft ze zelf gehouden: een zus van een jaar ouder dan ik en een zus van een jaar jonger. Waarom ze juist mij heeft weggegaan, zal ik nooit meer kunnen vragen. Want op het moment dat ik mijn familie uiteindelijk heb teruggevonden, was mijn moeder al overleden.

Pas toen ik mijn kinderen zag opgroeien, ben ik nieuwsgierig geworden naar mijn biologische ouders. Ik herkende in mijn kroost immers dingen die ik niet terugvond bij mij of mijn partner. Mijn oudste is bijvoorbeeld heel muzikaal, terwijl ik geen noot muziek kan lezen of zingen, en mijn

man nog minder. Een andere dochter is linkshandig. Ik vroeg me steeds vaker af: van wie zouden ze dat hebben? Voor die tijd heb ik nooit de behoefte gehad om op zoek te gaan. Waarom zou ik? Ik was geadopteerd door twee schatten van mensen die in mijn ogen mijn échte ouders zijn. Op mijn adoptieakte stond de naam van mijn biologische moeder, maar ik heb er nooit iets mee gedaan. Ik dacht: zij moest mij niet, dan ik haar ook niet. Tot ik dus zelf moeder was en me steeds meer vragen ging stellen. Mijn adoptiezus was daarvoor al gaan zoeken naar haar biologische familie. Nadat ze die had teruggevonden, heeft ze tegen mij gezegd: 'Je eigen bloed, dat is

haar heen? Ik zal het haar nooit meer kunnen vragen. Ook niet of ze zich mijn geboortedatum nog herinnerde of op mijn verjaardag aan me dacht, zoals ik me toch elk jaar opnieuw afvroeg. Weet je, het was voor mij een geruststelling toen ik hoorde dat ze nog kinderen heeft afgestaan. Mijn eerste reactie was: oef, het lag niet aan mij. Want dat idee speelde toch altijd door mijn hoofd: misschien had ik wel zoveel gehuild die eerste dagen, dat ze me niet wilde houden.

Ik heb meer grond onder mijn voeten gekregen nu ik mijn geschiedenis ken, ben een stuk rustiger geworden. Minder *claimerig* ook, want ik ben altijd als de

"Toen ik hoorde dat ze nog kinderen heeft afgestaan, was ik gerustgesteld: oef, het lag niet aan mij"

toch wel anders en heel speciaal.' Ik was daar toen kwaad om, voelde me aan de kant gezet. Maar toen ik voor het eerst op de koffie was geweest bij twee halfzussen, moest ik haar gelijk geven.

Er was meteen een band, en veel herkenning. We hebben dezelfde manier van doen, en zo veel gelijklopende interesses dat het bijna griezelig is. Drie trefwoorden typeren ons: Tupperware, Ikea en telefoneren. (lacht) En ja, ik heb ook muzikale en linkshandige broers en zussen. Volgens mijn zussen lijk ik van karakter op mijn moeder; ik ben net zo heftig als zij. Of ik daar blij mee ben? Laten we zeggen dat ik het niet erg vind. Ik kan niet echt met liefde aan mijn biologische moeder denken. Ik probeer haar niet te veroordelen, maar daar houdt het op. Zelf ben ik een ontzettende moederkloek. Ik weet nog dat ik na de bevalling van mijn kinderen dacht: hoe kon ze mij als pasgeboren baby zomaar weggeven, wat ging er toen door

dood geweest om mensen te verliezen die belangrijk voor me zijn. Mijn beste vriendin mocht alleen mijn vriendin zijn; ik was ongelukkig als ze optrok met iemand anders. En toen mijn man en ik pas samen waren, belde ik soms drie keer per dag naar zijn werk. Ik had veel bevestiging nodig. Dat kwelduiveltje steekt soms nog de kop op, hoor, maar ik kan er nu beter mee omgaan. Hoe mijn adoptiemoeder reageerde toen ik aan mijn zoektocht begon? Heel begripvol. Ik heb haar trouwens betrokken bij elke stap die ik zette, haar overal mee naartoe gesleurd. (lacht) Om haar gerust te stellen, om haar te laten zien dat ze mijn moeder bleef, hoe dan ook. En omdat ik haar steun nodig had. Ik heb altijd gezegd: ik ben niet op zoek naar een moeder, want die heb ik. Ik wil alleen maar weten waar ik vandaan kom, en wie ik ben. Dat weet ik nu. En de halfbroers en -zussen die ik erbij heb gekregen, maken mijn leven nog mooier en completer."

Vanessa (32)

"Ik heb geen idee of mijn vader groot of klein is, dik of dun, stil of uitbundig. Ik wil geen contact met hem, alleen weten of ik op hem lijk"

"Ik heb onlangs een privédetective onder de arm genomen om mijn biologische vader op te sporen. Niet om met hem te praten, nee. Ik hoef geen uitleg, ik wil alleen maar weten hoe hij eruitziet. Ik calculeer ook in dat hij in het buitenland kan wonen, of overleden is, of niks van me moet weten, of zo'n enorme eikel is dat ik niks met hem te maken wil hebben. Waarom ik bij voorbaat al zo veel afstand inbouw? Omdat ik in geen geval nog eens afgewezen wil worden. Ik ben al twee keer verstoten: een keer door mijn biologische vader, toen mijn moeder zwanger was van mij, en een tweede keer door mijn stiefvader, nadat hij en mijn moeder uit elkaar zijn gegaan. **Ik noem mijn vader een spook zonder gezicht.** Ik ken alleen zijn naam, heb hem uiteraard al gegoogeld en op Facebook gezocht, maar zonder resultaat. Hij en mama hebben kort een relatie gehad in hun tiener-

"Ik doe het vooral om iets af te sluiten. In de hoop dat het daarna niet meer zo moeilijk en pijnlijk zal aanvoelen"

jaren. Zo kort dat ze zich er niet veel van herinnert; ze heeft zelfs geen foto's van hem. Toen mijn moeder zwanger bleek, moest hij van zijn familie alle contact verbreken. Mama kreeg thuis ook de wind van voren, maar heeft toch beslist om mij te houden. Ze was achttien toen ze er alleen voor kwam te staan met een kind. Ik heb ontzettend veel bewondering voor haar, weet niet of ik zo sterk was geweest in haar plaats.

Toen ik drie jaar was, is mijn stiefpapa in mijn leven gekomen, die me ook heeft geadopteerd. Hij was mijn god, en hij droeg me op handen. Nu denk ik: wat heeft dat voor hem betekend, die adoptie? Zoiets doe je toch alleen maar als je een kind voor altijd in je hart wilt sluiten? Niet om haar samen met haar moeder uit je leven te bannen als ze geen schattige kleuter meer is maar een puber, en het huwelijk strandt? Want dat is uiteindelijk gebeurd: hij en mijn mama zijn gescheiden toen ik vijftien was. En alsof dat nog niet genoeg was, hertrouwde papa - zo noem ik hem nog altijd - met een andere vrouw en kreeg hij met haar een kind. Dat maakte me duidelijk dat een bloedband toch wel verschil maakt. Ineens was ik de dochter van mijn moeder en had hij geen aandacht meer voor me. Ik verloor opnieuw een vader. Dat maakte me tot wie ik nu ben: een vrouw die geleerd heeft om haar plan te trekken en weinig vertrouwen heeft in mannen. Mijn echtgenoot en ik hebben een stabiele relatie en twee kinderen, maar ik besef dat ik niet de makkelijkste ben om mee samen te leven. Ik kan hem echt op de proef stellen, op het onredelijke af. Gewoon om hem te testen. Laat hij mij ook in de steek? Blijft hij bij me of gaat hij lopen? **Soms, als ik hoor dat ik op iemand lijk, denk ik: wie weet?** Misschien is het mijn vader wel? Of misschien heb ik halfzussen of halfbroers die sterk op me lijken? We kunnen naast elkaar op een terras zitten, zonder te weten dat we familie zijn van elkaar. Ik kan zelfs met mijn eigen vader aan de praat raken, zonder te weten dat hij het is. Ik heb geen idee of hij groot of klein is, dik of dun,

kalend of grijs. Of hij stil is of uitbundig, zachtaardig of opvliegend. Ik weet niets van hem en wil graag voor mijn kinderen, die zelf een deel van de ketting zijn, een tip van de sluier oplichten. Niet om een nieuwe start te nemen, want ik denk dat we elkaar niet in de armen zullen vliegen. Ik doe het vooral om iets af te sluiten. In de hoop dat het daarna niet meer zo moeilijk en pijnlijk zal aanvoelen. Zodat ik verder kan met mijn leven."

Psychotherapeute Birgit Homblé

Niet weten wie je natuurlijke ouders zijn, of wie je vader of moeder is. Hooguit een naam kennen, maar er geen gezicht op kunnen plakken, laat staan weten welke karaktertrekken of uiterlijke kenmerken je van hem of haar hebt geërfd. Welke invloed heeft dat op je leven, je persoonlijkheid, je ontwikkeling, zelfbeeld? Psychotherapeute Birgit Homblé deed er onderzoek naar. **Vanwaar je fascinatie voor het onderzoek?** **Birgit Homblé:** "Ik heb jarenlang gewerkt voor het tv-programma Spoorloos: ik speurde wereldwijd naar mensen, vaak op vraag van kinderen die op zoek waren naar hun roots. Adoptiekinderen die hun biologi-

"Ook al kom je goed terecht, het is niet normaal dat je wordt achtergelaten door je ouders. Dat litteken moet langzaam helen"

sche moeder zochten, onechte kinderen die wilden kennismaken met hun verwekker, oorlogskinderen die geboren waren na een romance met een Amerikaanse, Canadese of Duitse soldaat, kinderen die na een vechtscheiding alle contact met de andere ouder hadden verloren. Op het moment van de hereniging gebeurde er dikwijls iets wat me raakte en wat ik onmogelijk in woorden kan vatten. Alsof liefde ineens kan beginnen te stromen. Twee mensen ontmoeten elkaar voor het eerst, en alleen al het besef dat ze genetisch verwant zijn, zet iets in gang dat ongelooflijk intens is. Wat me ook opviel: die existentiële band is blijkbaar universeel, ongeacht de sociale, religieuze of culturele

Vol vertrouwen verder met je leven

context. Hoe langer ik ermee bezig was, hoe meer ik me ging afvragen hoe dat mechanisme precies werkt. Het is voor mij zelfs de ultieme aanzet geweest om opnieuw te gaan studeren, voor psychotherapeute. En toen ik voor mijn eindwerk stond, was het bijna evident dat ik dit wilde uitspitten."

Je hebt het niet over kinderen die verwekt zijn met donorsperma. Ligt het voor hen dan anders?

"De praktijk wijst uit van wel, want de zogenaamde KID-kinderen blijken haast

familie niet is wie je dacht dat ze was."

Hebben alle A-kinderen de behoefte om ooit op zoek te gaan naar de ontbrekende ouders?

"Nee hoor, je ziet het vooral bij mensen die een gebrek aan identiteit ervaren. En het risico daarop is groter als er niet openlijk over gecommuniceerd wordt in het gezin. Als over de omstandigheden rond de adoptie niet gepraat wordt, als vragen stelselmatig worden afgewimpeld. Of als de ontbrekende ouder wordt doodgezwegen of stilzwijgend veroordeeld. Jammer, want hoe

bepalen of je als A-kind je geschiedenis mettertijd kunt accepteren en een plaats geven, of dat het voor altijd een moeilijk thema zal blijven."

Welke implicaties kan dat hebben op lange termijn?

"Een gebrek aan zelfvertrouwen, vooral. Faalangst ook: kan ik wel voldoen aan wat er van mij verwacht wordt? A-kinderen leggen de lat voor zichzelf heel hoog; ze denken dat ze perfect moeten zijn om geaccepteerd te worden. Ze studeren hard en leven zo goed mogelijk volgens de verwachtingen van hun ouders. Dat lage zelfbeeld speelt hen soms ook parten als ze volwassen zijn en zelf relaties aangaan: ze hebben veel bevestiging nodig. Dat legt veel druk op een relatie, en als die daarvoor spaak loopt, zien ze daarin opnieuw een bevestiging: zie je wel dat ik niet de moeite waard ben!? Of ze gaan zelfsabotrend gedrag vertonen, waardoor relaties niet standhouden. Zodat hun innerlijke overtuiging blijft kloppen: als het erop aankomt, sta ik er alleen voor."

Wat als biologische ouders spoorloos blijven of afwijzend reageren? Als adoptieouders niet kunnen communiceren? Blijf je er dan de rest van je leven mee worstelen?

"Therapie kan helpen om anders naar jezelf te leren kijken. Om gevoelens van onzekerheid, schuld, verwerping en gemis te laten plaatsmaken voor rust en vertrouwen. Zodat je milder wordt voor jezelf en vrede krijgt met wie je bent en waar je vandaan komt."

"Therapie kan helpen om anders naar jezelf te leren kijken. Om onzekerheid, schuld en gemis te laten plaats maken voor rust en vertrouwen"

nooit in het ziekenhuis te gaan aankloppen met de vraag wie hun biologische vader is. Wellicht voelt het anders aan: van een spermadonor weet je dat hij sperma wilde geven, niet meer en niet minder. Dat is duidelijker en doet je minder worstelen met de vraag in hoeverre je gewent was, wat wél de rode draad is in het leven van A-kinderen, zoals ik ze noem: adoptiekinderen en aanverwanten."

Hoe leef je ermee dat je bent afgestaan of achtergelaten?

"Het uit zich als een rouwproces, met daar bovenop emoties van schuld, schaamte en angst. Schuldgevoelens omdat je misschien denkt dat het aan jou ligt, dat je niet goed genoeg was. Of bij een scheiding: dat jij aan de basis lag van de problemen tussen je ouders. Schaamte omdat je niet gewent was. Angst om opnieuw verlaten te worden: gaan mijn adoptieouders mij weer niet moeten? Nog een rode draad: je voelt je anders. Als adoptiekind vind je genetisch nergens herkenning, noch bij je ouders, noch bij andere familieleden. Een onecht kind krijgt soms pas na jaren te horen dat papa niet zijn echte vader is. Vreselijk, als je

je het ook draait of keert, het kind is op de wereld (mede) dankzij hem, haar, hen. En moet bijgevolg de kans krijgen om iets te doen met die *zijnsloyauteit*. Krijgt het die kans niet, dan merk je vaak dat een A-kind met vragen blijft worstelen, zich gaat terugtrekken op een eilandje en zich ook minder goed kan hechten aan de adoptieouders of aanwezige ouder. Als er wél over gepraat kan worden, als die loyaliteit wél wordt toegelaten, voelt een kind zich gezien en begrepen. Krijgt het een stukje bestaansrecht en identiteit, wat ook goed is voor de hechting met zijn ouders."

En voor zijn emotionele ontwikkeling?

"Ja, want ook al kom je goed terecht, het is niet de normaalste zaak van de wereld dat je bent achtergelaten door je ouders. Dat is een litteken dat moet helen. En het helingsproces zal vlotter verlopen als er voldoende openheid en betrokkenheid is. Als je bijvoorbeeld samen met je adoptieouders een *rootsreis* kunt maken, om te kijken waar je vandaan komt en hoe je leven er zou hebben uitgezien als je in je land van herkomst was gebleven. De antwoorden die je krijgt op je vragen, zullen

U kunt psychotherapeute Birgit Homblé contacteren via 0475-45 64 02 of birgit.homble@telenet.be

Reportage: Carine Stevens.